

**Arkiv:** <arkivID><jplD> FA-X01  
**JournalpostID:**  
**Sakshandsamar:**  
**Dato:** 16.02.2023

Saksframlegg

| Saksnr. | Utvål                                  | Møtedato   |
|---------|----------------------------------------|------------|
| 027/23  | Utvål for oppvekst, kunnskap og kultur | 14.03.2023 |
| 044/23  | Alver kommunestyre                     | 30.03.2023 |

### **17. mai Alver, folkemøtet ved Meland kyrkje**

#### **Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:**

Alver kommunestyre tek tilbakemeldingane frå medarrangørane i 17. mai-komiteen for folkemøtet ved Meland kyrkje, og foreldregruppene ved skulane, til etterretning.

Alver kommune avsluttar formelt si deltaking i 17. mai-komiteen for folkemøtet ved Meland kyrkje.

#### **Utvål for oppvekst, kunnskap og kultur 14.03.2023:**

##### **Handsaming:**

Kommunedirektøren sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

##### **OKK- 027/23 Vedtak:**

##### **Innstilling i OKK - 14.03.2023:**

Alver kommunestyre tek tilbakemeldingane frå medarrangørane i 17. mai-komiteen for folkemøtet ved Meland kyrkje, og foreldregruppene ved skulane, til etterretning.

Alver kommune avsluttar formelt si deltaking i 17. mai-komiteen for folkemøtet ved Meland kyrkje.

#### **Alver kommunestyre 30.03.2023:**

##### **Handsaming:**

##### **Framlegg frå M.Morken-SV:**

Saka vert utsett. Kommunestyret bed om ei sak der kommunen sin rolle i 17. mai feiringa i Alver kommune vert utgreidd.

Framlegget fekk 16 røyster og fall (Ø.Bratshaug-H, A.Byrknes-KRF, E.M.Dale-KRF, F.Frantzen-KRF, J.V.Sakseide-KRF, S.Vatnøy-KRF, S.Lavik-KRF, A.S.Håland-MDG, L.Johnsen-MDG, A.Helle-R, L.Bjørge-SP, S.Knudsen-SP, M.Morken-SV, M.G.Bege-SV, H.Breivik-uavh.og K.O.Larsen-uavh.)

##### **Tilleggsframlegg frå L.Taule-SP:**

Kommunestyret oppmodar lag og organisasjonar i tidlegare Meland kommune om å koma saman og drøfta ei vidareføring av det tradisjonsrike folkemøtet på 17. mai ved Meland kyrkje.

Tilleggsframlegget vart samrøystes vedteke.

Innstillinga frå utvål for oppvekst, kunnskap og kultur vart vedteke med 37 røyster, mot 7 røyster (A.Byrknes-KRF, S.Vatnøy-KRF, S.Lavik-KRF, A.S.Håland-MDG, M.Morken-SV, M.G.Berge-SV og K.O.Larsen-uavh.)

## **KO- 044/23 Vedtak:**

Alver kommunestyre tek tilbakemeldingane frå medarrangørane i 17. mai-komiteen for folkemøtet ved Meland kyrkje, og foreldregruppene ved skulane, til etterretning.

Alver kommune avsluttar formelt si deltaking i 17. mai-komiteen for folkemøtet ved Meland kyrkje.

Kommunestyret oppmodar lag og organisasjonar i tidlegare Meland kommune om å koma saman og drøfta ei vidareføring av det tradisjonsrike folkemøtet på 17. mai ved Meland kyrkje.

## **Politisk handsaming**

Saka skal til innstilling utval for oppvekst, kunnskap og kultur

Saka skal avgjerast i kommunestyret

## **Saka gjeld**

Meland kommune var i ei årrekke ein av medarrangørane for folkemøtet ved Meland kyrkje 17. mai, i lag med kyrkja, ungdomslaga og korpsa.

Folkemøtet har lange tradisjonar, der 17. mai-tog frå krinsane Vestbygd, Sagstad og Grasdal møttest ved kyrka. Folkemøtet har bestått av kransenedlegging, talar, song, musikk, kafesal og gudsteneste.

Folkemøtet vart ikkje arrangert i åra 2020–21 grunna pandemien.

Fleire av medarrangørane meldte i forkant av feiringa i 2022 at dei hadde eit ønskje om å gjennomgå framtida for folkemøtet. Alver kommunestyre vedtok på same tid, i april 2022, å finansiere og delta i gjennomføringa av eit tradisjonelt folkemøte same år, men la opp til at vidare avklaringar for 17. mai etter 2022, inkludert folkemøtet, måtte komme i ei seinare sak.

Sakshandsaminga i april 2022 etablerte nokre prinsipp knytt til mellom anna kransenedleggingar, som kommunedirektøren rår til å vidareføre. Vidare handterer flaggreglementet korleis flagging skal skje på 17. mai. Denne saka gjeld derfor berre framtida for folkemøtet ved Meland kyrkje, og ikkje 17. mai i Alver på generell basis.

## **Saksopplysningar**

### **Bakgrunn:**

#### ***Historisk bakgrunn***

Den første kjende 17. mai-komiteen i området vart vald i 1896, med utspring i Meland Venstreforening. Feiringa vart gjentatt i åra som kom, og open for alle. Tilknytinga til kyrkjestaden var til stades frå dei første åra, med feiring på Holmeknappen i etterkant av gudsteneste og prosesjonar mellom bygder og kyrkjestad. Komiteane si samansetjing tyder på at desse tidlege feiringane samla folk frå Fløksand til Frekhaug og over til austsida av Holsnøy til Håtuft og Myrtveit.

Dei frilynte ungdomslaga i kommunen fekk etter kvart ei større rolle i organiseringa av markeringane. UL Solglytt (Dale/Frekhaug) hadde spelstykke, konkurransar og dans etter prosesjon frå Meland kyrkje. UL Von (Vestbygd) samarbeidde med UL Solglytt og avhaldslaget Norrøna om felles markeringar ved kyrkja, og om tilstellingar på ettermiddag og kveld, med dans, mat og spel på Vonheim. Tradisjonen knytt til prosesjon, folkemøte, gudsteneste og lokale arrangement på ettermiddagen og kvelden skriv seg over 120 år tilbake i tid.

Det er ikkje kjend om Meland kommune på eit tidspunkt formelt starta ei deltaking i komiteen. Ei slik avgjerd er likevel lite sannsynleg. Kommunen vart skipa i 1923, og var på denne tida ein svært avgrensa organisasjon. Ein kan rekne med at den kommunale deltakinga gradvis utvikla seg, med bakgrunn i samarbeid mellom ordførarar, formannskap, frivilligheita og kyrkja, som haldt fram og utvikla seg vidare etter kommunesamanslåinga i 1964.

Kjelde: Langeland, Knut (red.), 2014. *17. mai-feiringar i Meland*, i: Nordhordland 1814–2014. Scholz Forlag, Bergen 2014.

### **Sakshistorikk**

Sakshistorikken er knytt til KO-041/22, handsama 7. april 2022.

### **Partar**

17. mai-komiteen for folkemøtet ved Meland kyrkje, bestående av Alver kommune, Meland sokn, UL Varden, UL Von, UL Solglytt, Sagstad skulekorps og Meland musikklag. I tillegg er FAU Vestbygd/17.mai-komite Vestbygd, FAU Sagstad/17. mai-komite Sagstad og FAU Grasdal/17.mai-komite Grasdal partar.

### **Prosess**

Det har i 2022-23 vore gjennomført ein prosess mellom medarrangørane. Referat frå møta, og tilbakemelding frå partane ligg ved saka.

Komiteen møttest 31. mars 2022, for å førebu 17. mai same år. Møtet vart gjennomført seinare på året enn normalt, grunna usikkerheit knytt til pandemien. Fleire av deltakarane ønskte i dette møtet ein prosess for å avklare framtida for folkemøtet, og eventuelle endringar. Alver kommune opplyste at dette ville fordre ei eiga politisk sakshandsaming på eit seinare tidspunkt.

Sak KO-041/22, som vart handsama 7. april 2022, la òg opp til at ein måtte komme tilbake til korleis ein skulle gjennomføre 17.mai i åra etter 2022, inkludert folkemøtet, i ei eiga sak.

17. mai-komiteen for folkemøtet ved Meland kyrkje, samt lokale 17. mai-komitear/FAU ved dei tre skulane, møttest derfor igjen 28. september 2022, med konklusjon om at organisasjonane treng meir tid til eigne rundar om saka, før vidare dialog.

Nytt møte vart gjennomført 15. februar 2023, etter at FAU/17. mai-komiteane ved skulane og somme av organisasjonane hadde formelt meldt tilbake, i tillegg til det som vart referatført frå møta.

Konklusjonen i møtet i februar var at folkemøtet har vekt seg svært stort, som gjer ei føreseieleg gjennomføring krevjande, og at ein i krinsane har fått tydelege tilbakemeldingar på ønske om å arrangere lokale 17. mai-tog og folkemøte til erstatning for det tradisjonelle. Alver kommune meldte i møtet at ein ville tilrå å ta tilbakemeldingane og konklusjonen til etterretning.

### **Vurdering:**

I prosessen har ein frå kommunen si side tatt utgangspunkt i at organisasjonane og krinsane på søre Holsnøy sjølve må avgjere kva for markering dei vil arrangere, og at ein så viktig markering som 17. mai må vere godt forankra i ønska og behova lokalt.

Kommunen sin del av spørsmålet har vore knytt til gjennomføringa av sjølve folkemøtet, der kommunen formelt sett har vore ein medarrangør. Ein har derfor forholdt seg til denne delen først og fremst: om det framleis er grunnlag for å skipe til eit folkemøte på 17. mai ved Meland kyrkje. Dette spørsmålet har retta seg til dei andre medarrangørane, der mellom anna ungdomslaga har ei stor rolle, med kring 25 frivillige i gang på sjølve dagen i tillegg til for- og etterarbeid.

Spørsmålet om kvar krinsane ønskjer å gå i 17. mai-tog har frå kommunen si side vore viktig i lys av at gjennomføring av folkemøtet er avhengig av oppmøte. Ein har likevel vore tydeleg på at dette spørsmålet tilhøyrar innbyggjarane i krinsane og ikkje kommunen som organisasjon.

Ein har i arbeidet sett til medarrangørane og FAU/foreldregruppene ved skulane, og lagt opp til at dei sjølv må ha eigarskap til sine lokale prosessar. FAU-ane har gjennomført spørjeundersøkingar i foreldregruppene, som viser eit tydeleg fleirtal for å endre tradisjonane.

Det er i praksis medarrangørane og foreldregruppene som i dette spørsmålet er tillagt vekt, og ikkje den ålmenne befolkninga på søre Holsnøy. Dette er knytt til at organisasjonane sjølv må definere sin kapasitet for å gjennomføre folkemøtet, og tilsvarende for foreldregruppene rundt skulane når det gjeld kva for 17. mai-

arrangement dei ønskjer å skipe til.

Ein har òg erkjent at ein ikkje kunne gjennomføre ein brei prosess blant alle innbyggjarar i denne delen av Alver kommune på ein føremålstenleg måte.

FAU, lokale 17. mai-komitear og ungdomslaga i krinsane melder at dei kjem til å samarbeide både lokalt og mellom krinsane om gjennomføring av 17. mai, der mellom anna Sagstad skulekorps vil kunne spele i fleire krinsar i løpet av dagen. Krinsane og Meland sokn ønskjer å samarbeide om tidspunkt for lokale 17. mai-markeringar og gudstenesta.

### **Kommunedirektøren si tilråding**

Det er ikkje lenger naudsynnte medarrangørar til folkemøtet ved Meland kyrkje, og FAU-ane i krinsane melder at fleirtalet i foreldregruppene ønskjer å avslutte 17.mai-toga til Meland.

Eit kommunalt ønskje om å vidareføre folkemøtet vert derfor vurdert til å ikkje vere eit gjennomførbart alternativ.

Kommunedirektøren rår til å ta tilbakemeldingane til etterretning, og formelt avslutte kommunen sitt engasjement i komiteen for folkemøte ved Meland kyrkje.

Kommunedirektøren rår til å framleis støtte kransenedleggingar ved 14 stadar i Alver, i tråd med KO-041/22. Alver kommune må finne samarbeidspart for å legge ned krans ved minnesmerket ved Meland kyrkje.

Det står frem eit behov for å markere at det tradisjonelle folkemøtet ikkje lenger kan gjennomførast, ved at kommunen gir merksemd til dei tidlegare medarrangørane og krinsane.

### **Vedlegg i saken:**

|            |                                                 |         |
|------------|-------------------------------------------------|---------|
| 07.03.2023 | Referat 17. mai Meland kyrkje 2022 - 31.3.2022  | 1893121 |
| 07.03.2023 | Referat møte 28.9.2022 17- mai                  | 1893122 |
| 07.03.2023 | Referat – 17.mai ved Meland kyrkje, 15.02.2023  | 1893123 |
| 07.03.2023 | Undersøking FAU Sagstad                         | 1893125 |
| 07.03.2023 | Undersøking FAU Grasdal                         | 1893126 |
| 07.03.2023 | 17. mai undersøkelse sektordiagram FAU Vestbygd | 1893127 |
| 07.03.2023 | Tilbakemelding Sagstad skulekorps               | 1893128 |
| 07.03.2023 | Vedrørende 17. mai feiring - innspel UL Varden  | 1893129 |
| 07.03.2023 | KO-041-22 17. mai 2022                          | 1893130 |